

Sygn. akt I C 536/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Foksińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Arleta Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.**

przeciwko **Z. L.**

o zapłatę

I. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dnia 9 sierpnia 2018 roku w sprawie (...) utrzymuje w mocy w całości;

II. nakazuje pobrać od pozwanego Z. L. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie) kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...).

W., 17/10/2018 roku

Sygn. akt I C 536/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 lipca 2018 roku powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B., zastępowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym od pozwanego Z. L. kwoty 1.211,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu podała, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty dochodzonej kwoty na podstawie weksla, który został mu przedstawiony do wykupu, lecz należność nie została uiszczona (k. 3-4v).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 9 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie nakazał pozwanemu zapłacić na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu (k. 12).

W zarzutach od powyższego nakazu zapłaty pozwany nie kwestionował istnienia zobowiązania wobec powódki i domagał się rozłożenia zasądzonych świadczeń na miesięczne raty po 120,00 zł oraz nieobciążania go kosztami procesu, powołując się na swoją trudną sytuację materialną i rodzinną (k. 15-18).

Powódka w odpowiedzi na zarzuty podtrzymała żądanie pozwu i zakwestionowała zasadność rozłożenia Z. L. zasądzonego świadczenia na raty oraz nieobciążania go kosztami procesu wskazując, iż pozwany nie wykazał zasadności swoich wniosków, nie spełnił nawet części zobowiązania i w istocie zmierza jedynie do wydłużenia terminu zapłaty (k. 26-27).

Na rozprawie w dniu 17 października 2018 roku poprzedzającej wydanie wyroku pozwany, zastępowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, podtrzymał swoje stanowisko procesowe (czas zapisu: od 00:04:27).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 kwietnia 2018 roku Z. L. podpisał weksel własny bez protestu wystawiony na kwotę 1.211,62 zł. Wierzycielem wekslowym była (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. Data płatności weksla została oznaczona na dzień 19 lipca 2018 roku, a miejscem płatności było W.. Pismem datowanym na 12 lipca 2018 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wezwała Z. L. do wykupu weksla. Z. L. nie wykupił powyższego weksla w wyznaczonym terminie.

(okoliczności bezsporne a ponadto:

dowody:

- weksel k. 5;

- wezwanie do wykupu weksla k. 6).

Z. L. zamieszkuje w niewielkim gospodarstwie rolnym. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe wraz z bezrobotną żoną, dorosłym synem uzyskującym rentę socjalną w wysokości 730 zł z powodu choroby oraz teściową. Jego źródło utrzymania stanowi emerytura w kwocie 1.121,57 zł netto. Ponadto dorabia dorywczo, uzyskując kwotę ok. 50,00 zł miesięcznie. Całość miesięcznych dochodów uzyskiwanych przez Z. L. jest przeznaczana na opłacanie KRUS-u żony (400 zł), zakup żywności (ok. 500 zł), lekarstw dla syna (200 zł), utrzymanie pojazdu (ubezpieczenie OC i nabycia paliwa), zużycie prądu (150 zł) oraz spłatę zobowiązań na rzecz banków.

(dowody:

- decyzja ZUS k. 19;

- zeznania pozwanego na rozprawie z 17.10.2018r. czas zapisu: od 00:08:48).

Powyższy stan faktyczny miał charakter bezsporny i został ustalony w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, których prawdziwość nie była podważana przez żadną ze stron i nie budziła wątpliwości Sądu. Jako wiarygodne potraktowano także zeznania pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było uzasadnione w całości.

Zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem o szczególnym charakterze i reguluje je ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 160). Przyjmuje się, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny. Zatem zachowuje ono swą ważność niezależnie od przyczyn, które spowodowały jego powstanie. Umieszczenie na wekslu podpisu stanowi wyłączną przyczynę i podstawę zobowiązania wekslowego osoby podpisującej.

Na gruncie niniejszej sprawy weksel przedstawiony przez powódkę, w oparciu o który dochodzona jest należność wekslowa, spełnia w zakresie swej treści wymagania z art. 101 pkt. 1-7 prawa wekslowego, tj. zawiera: nazwę „weksel” w tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej - kwoty 1.211,62 zł, wskazanie

terminu płatności - 19 lipca 2018 roku, miejsce płatności - W., określenie podmiotu, na którego rzecz ma być dokonana zapłata – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B., datę i miejsce wystawienia weksla - B., dnia 10 kwietnia 2018 roku oraz czytelny podpis wystawcy weksla - Z. L.. Przedmiotowy weksel nie nasuwa też wątpliwości, co do swej prawdziwości. Jest zatem wekslem ważnym, z którego wynika ważne zobowiązanie wekslowe, którego powódka może dochodzić na drodze postępowania sądowego i które nie było kwestionowane przez stronę pozwaną.

Z uwagi na powyższe Sąd przyjął, że pozwanego Z. L. obciąża obowiązek zapłaty na rzecz powódki wskazanej na wekslu kwoty 1.211,62 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tj. od 30 lipca 2018 roku do dnia zapłaty.

Art. 320 kpc przewiduje jedną z zasad orzekania zwaną "moratorium sędziego" i określa, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten ma charakter wyjątkowy i nie może być interpretowany rozszerzająco. Stwarza on możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego niż to wynika z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonych świadczeń na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc wówczas, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonych świadczeń byłoby dla strony pozwanej niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narażałoby ją na niepowetowane szkody. Rolą wskazanego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym uchronienie go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż procesie cywilnym ochrony dłużnika nie należy stawiać ponad ochronę wierzyciela i niezbędne jest uwzględnienie wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31.05.2012r., sygn. I ACa 242/12, Legalis nr 732578). Tym samym sąd, korzystając z uprawnienia przewidzianego w art. 320 kpc, winien mieć na uwadze interesy obu stron postępowania. Jednocześnie wymaga podkreślenia, iż rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty może mieć miejsce tylko w sytuacji, w której jego spełnienie w tej formie będzie przez pozwanego obiektywnie możliwe.

Na gruncie niniejszej sprawy, pomimo trudnej sytuacji materialnej pozwanego, Sąd nie znalazł podstaw do rozłożenia zasądzonych świadczeń na raty.

Jak wynika z przeprowadzonych dowodów, w szczególności zeznań pozwanego, utrzymuje się on z niewysokiej emerytury oraz prac dorywczych. Posiada szereg zobowiązań finansowych, po spłacie których w systemie ratalnym oraz pokryciu kosztów utrzymania swojej rodziny, nie pozostają mu do dyspozycji żadne środki finansowe.

W tej sytuacji rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty byłoby nieracjonalne, ponieważ pozwany nie wykazał, aby dysponował środkami umożliwiającymi wykonanie tak zmodyfikowanego obowiązku. Z. L. dotychczas nawet nie próbował wywiązać się w jakimkolwiek zakresie ze swojego zadłużenia względem powódki. Zatem w ocenie Sądu nie występuje u niego wola dobrowolnej spłaty, lecz przede wszystkim chęć odłożenia w czasie konieczności uregulowania zobowiązania, do czego nie może służyć instytucja przewidziana w art. 320 kpc. Biorąc pod uwagę wskazane okoliczności należy stwierdzić, iż Z. L. nie gwarantuje możliwości wywiązania się z obowiązku wobec strony powodowej po rozłożeniu zasądzonych świadczeń na raty. Na marginesie trzeba zauważyć, że nie ma żadnych przeszkód do ewentualnego zawarcia przez strony porozumienia dotyczącego spłaty długu w ratach już po uprawomocnieniu się wyroku.

Sąd nie znalazł również uzasadnienia do zastosowania art. 102 kpc i nieobciążenia pozwanego kosztami procesu powódki. Przepis art. 102 kpc przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 kpc) i określa, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustalenie, czy w sprawie zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”, zależy od swobodnej oceny sądu. Pozwany posiada na utrzymaniu dorosłego, chorującego na padaczkę syna. Okoliczność ta nie może mieć jednak większego znaczenia dla ustalenia istnienia przesłanek z art. 102 kpc, ponieważ wskazana choroba nie ujawniła się nagle, pogarszając sytuację życiową Z. L., lecz

datuje się już od wieku dziecięcego i pozwany, zaciągając zobowiązanie wobec strony powodowej, przecież zdawał sobie doskonale sprawę z jej występowania u swojego syna.

Zatem okoliczności podane przez pozwanego na rozprawie pozwalają jedynie na uwzględnienie jego trudnej sytuacji materialnej. Jednak przepis art. 102 kpc nie może podlegać wykładni rozszerzającej i wyklucza uogólnienie; w szczególności brak jest podstaw do przyjęcia, że sama trudna sytuacja majątkowa osoby przegrywającej sprawę stanowić będzie podstawę do zastosowania dyrektywy zawartej w art. 102 kpc. Przeciwno takiemu pogładowi przemawia też treść art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 300 ze zm.), zgodnie z którym zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Mając powyższe na względzie, w pkt I wyroku Sąd - w oparciu o art. 496 kpc - utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 9 sierpnia 2018 roku w sprawie I Nc (...). O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o wynikającą z art. 98 kpc zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi w całości pozwanego. Na wskazane koszty, które podlegały zasądzeniu na rzecz powódki, złożyły się: 30,00 zł tytułem opłaty od pozwu i 180,00 zł wynagrodzenia radcy prawnego ustalonego na podstawie § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz. 265) oraz 17,00 zł opłaty skarbowej od czynności złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa.

Ponieważ pozwany przegrał w całości spór sądowy, w pkt II wyroku Sąd nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie) kwotę 30,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, na które złożyła się opłata od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2. (...)

3. (...)

W., 29/10/2018r.